

ZDAJ JE NA VRSTI BOLGARIJA

Duh upora je zajel tudi brezpravne bolgarske trpine, ki so se naveličali garati za rdeče samopašnike.

DUNAJ. — Komunistična Romunija in Madžarska izvajata poostreno nadzorstvo nad ljudstvom, da preprečita punte, kakršni se pojavljajo v satelitskih državah že mesec dni, toda angleški viri naznanjajo, da so se delavski nemiri pričeli zdaj v neki drugi deželi — Bolgariji.

Angleški zunanji urad je potrdil vesti, da je prejel poročila o vstaji tobačnih delavcev v Bolgariji. Delavci so prisilili vlado, da je odpravila sovjetske delavske metode po tovarnah.

Poročila iz Češkoslovaške, kjer se je punt pričel 1. junija, naznanjajo, da se delavci še vedno punjajo. Komun. časopis Rude Pravo je naznanil, da bo za dobo enega leta mobiliziranih 4.000 funkcionarjev strokovnih zvez in partijskih članov v "prostoovoljno delavsko brigado", ki bo delala v rudarskem okraju Ostrave, kjer so nedavno spet nastali upori delavstva. Brigada je potrebna zaradi izostajanja delavstva od dela.

Novo madžarsko gibanje "Nazaj k zemlji!", ki se je pričelo te dni, po štirih letih prisilne industrializacije, je bilo pojasnjeno včeraj v glasilih komun. partije, kjer režim priznava, da so mali neodvisni kmetje, in ne delavske zadrugne, — hrbtnica naroda.

"Pravda" krca preds. Eisenhowerja zaradi ščuvanja k uporom

Tudi ves ameriški tisk je deležen lekcije ogorčenega komunističnega glasila.

MOSKVA. — Glasilo komun. partije "Pravda" bere levite Eisenhowerja, če da propagira in ščuva k uporom ljudstva v satelitskih državah.

V uredniškem uvodniku na svoji prvi strani Pravda slavi angleškega premierja Churchilla, ki poziva na konferenco štirih sil brez predhodnih pogojev, in silno kritizira Zdr. države, ki so mlačne napram tej njegovi sugestiji.

Dalje časopis kritizira državnega tajnika Dullesa ter ves ameriški tisk ki poziva na "obnovevitev oz. posnemanje uporov, kakršne je doživel Berlin 17. junija, tudi v drugih evropskih deželah".

Dež pogasil gozdni požar
QUEBEC. — Vse gozdne požare v tej provinci je pogasil deževje, ki se je pojavilo ravno ob pravem času.

Vremenski
prerok
pravi:

Danes in ponoči jasno in toplo.

Po 11. juniju je pribežalo v Zapadno Nemčijo 12.000 ljudi

Množični beg je jasen dokaz, koliko dajo ljudje na komunistične obljube.

BERLIN. — Iz vzhodne zone Nemčije v zapadno zono je pribežalo iz 11. junija, ko so komunistični oblastniki razglasili boljše življenje za nemške delavce, 12.000 ljudi. Glavni stan in zbirališče teh beguncem naznanja, da je ta množični beg dovolj jasen dokaz, da ljudje ne verjamejo več nobenim komunističnim obljubam.

V krvavi revolti dne 17. junija bi bili nemški delavci strmoljavili komunistično vlado vzh. zone, da niso intervenirali Sovjeti s tanki in topovi in s proglasom prekega soda.

Toda navzlic prejemu sodu, ki je tako rekoč zapečatil prehode med Vzhodno in Zapadno Nemčijo, so mnogi ljudje tvegali in tudi srečno izvedli drzne pobege. — Dne 6. julija je pribežalo iz vzhodne zone v zapadno 536 ljudi, od 1. julija pa 2.000.

Obisk turških letalcev

ISTANBUL, Turčija. — Sahiba Gokcen, prva turška letalka, bo na čelu delegacije osmih turških letalcev, ki bodo 25. julija prispeli na obisk v Združene države.

Gdč. Gokcen, ki jo je pohčiril pokojni Kemal Atatürk, ustanovitelj moderne Turčije, je sodelovala leta 1925, ob času vstaje Kurkov pri letalskih napadih proti njim.

Pamelno povedano!

NEW YORK. — List New York Times je zapisal v svojem uvodniku:

"Mi Amerikanci nimamo nikakih sorodstvenih zvez in nobenih simpatij s komunistinimi režimi, pa naj bodo disidentski (to je titovski) ali pa drugačni. Tudi nimamo nikakih iluzij glede njih."

Igra s svetov. dinamitom

WASHINGTON. — Senator A. Wiley, republikanec iz Wisconsin, je rekel, da se predsednik Rhee igra s "svetovnim" dinamitom ker ne pristane na mirovne pogoje s komunisti.

OSNOVE ZA VOJNO INDUSTRIJO

Eisenhowerjeva administracija je odobrila program vojne industrije, ki ga je zasnoval predsednik Truman.

WASHINGTON. — Eisenhowerjeva administracija je včeraj javila svojo dolgo pričakovano mobilizacijsko politiko, to je program za podporo vojaških operacij na podlagi polne vojnodobne zmogljivosti.

Program na splošno potrjuje široko zasnovano mobilizacijsko politiko bivšega predsednika H. Trumana. — Program predvideva zamašitev vseh morebitnih špranj in vrzeli v proizvodnji mašinerije, orodja, opreme in energije ter neprestano oskrbo in pripravljenost onih tovarnih, ki začasno niso v obratu, da bodo trenutno pripravljene, če nastopi vojna.

Kraj brez gasilcev

LORAIN, O. — Black River Township, ki leži zapadno od Loraina, je danes brez gasilске zaštite, ker je resigniral načelnik gasilcev, za njim pa vseh ostalih 24 gasilcev-prostoovoljcev. Načelnik Walter Wilker je izjavil, da so resignirali, ker občinski odbor ni hotel upoštevati njihovih priporočil za nakup novih gasilskih potrebščin.

V NIŠU BODO ZGRADILI MODERNO MLEKARNO

NIŠ. — Po sporazumu med mestnim ljudskim odborom Niša in nacionalnim komitejem UNICEF bodo v Nišu zgradili moderno mlekarno. Dograjena bo ob koncu prihodnjega leta. Njena dnevna kapaciteta bo 30 tisoč litrov mleka. Poleg pasterezacije mleka za prehrano otrok v mestu, bo mlekarina izdelovala tudi razne mlečne proizvode.

Odlikovanje Američana v Abesiniji

ADDIS ABABA. — Abesinski cesar Haile Selassie je odlikoval Američana John Utterja, direktorja Urada za afriške zadeve, z redom etijske zvezde.

Ljudsko štetje in vprašanje vere v Jugoslaviji

V vseh tovarnah in delavnicah so pred ljudskim štetjem organizirali gonjo proti veri.

LONDON. — List "The Universe" prinaša tele pripombe k izvršitvi ljudskega štetja v Jugoslaviji:

Oddelki komunistične vlade v Jugoslaviji so se zelo potrudili, da bi čim največ ljudi prestrašili in jih pripravili do tega, da bi pri ljudskem štetju izjavili, da so brezverci.

Člani komunistične stranke so dobili opomin, da po pravih, ki so jih sprejeli pri zadnjem kongresu, ne morejo biti člani nobene cerkve. Učitelji in učenci v šolah, ki so vse državne, so bili opozorjeni, da država ne bo mogla dopustiti, da bi bili v učiteljskih službah ljudje, ki priznavajo "praznoverje".

V vsaki tovarni in delavnici so pred ljudskim štetjem organizirali gonjo proti veri. Po stehnah so bili napisani: "Če si član vere, sramotiš delovno ljudstvo". "Verovati v Boga v tej dobi atomске energije, pomeni biti mazadnjaški in reakcionaren".

Karikature in zasmehovalni plakati so igrali tudi svojo vlogo.

Na sam dan štetja so napravili še zadnji poziv na vse člane komunistične stranke, vse ljudi v vojaških službah, vse uradnike in upravitelje narodne fronte, vse šolske otroke in učitelje ter vse civilne uslužbenke.

Nasprotno pa so škofje opozorili vernike, da so dolžni, da se vpišejo kot verniki svoje cerkve, če jim bodo oblasti stavile to vprašanje.

Mrs. Roosevelt v Jugoslaviji

BEOGRAD. — V Jugoslavijo je prispela Mrs. Eleanor Roosevelt, ki bo ostala tam 15 dni. Prispela je v ponedeljek z letalom iz Aten na Grškem, dne 21. julija pa bo odpotovala od tukaj na Dunaj.

Mrs. Roosevelt si zdaj ogleduje agrikulturna in industrijska središča Jugoslavije.

KLAVRNA VLOGA AMERIKE IN Z. NARODOV V KOREJI

Zakaj ni Eisenhower izvedel svojega napovedanega načrta in zakaj so Združeni narodi stopili ponovno v komunistično past? — Ob sedanji politiki stoje Združene države pred svojim velikim ponižanjem v Koreji in na vsem Daljnem vzhodu. — Ali nas bodo morali korejski in kitajski komunisti "spremiti" iz dežele?

PREDS. EISENHOWER je, ko je nastopil svoj urad, imel izdelan načrt, po katerem naj bi se naglo spravilo naše bojovnike iz Koreje. Ta načrt je vseboval dva dela: (1) da se sprost čang-kajskove čete, s čemer bi bili ogroženi kitajski komunisti na celini, in (2) da se izvežba in opremi več južnokorejskih divizij, ki naj bi prevzele celotno bojno fronto, tako da bi se ameriško in ostalo vojaštvo Združenih narodov lahko umaknilo.

Komunistična fata morgana
Preds. Eisenhower je res začel izvajati ta načrt. Naznanil je, da ameriška sedma mornarična ne bo več ščitila kitajske celine pred napadi čang-kajskovih čet. In kaj se je zgodilo? Komunisti so nemudoma sugerirali obnovevitev pogajanj za premirje. Washington je uzel na horizontu mirovno fato morgano ter takoj pozabil na sodelovanje kitajskih nacionalistov in Južnokorejcev v korejski vojni.

Danes vse kaže, da so se komunisti ustrašili Eisenhowerjeve strategije, zato so nam nastavili past, v katero smo brez pomiselnosti stopili. V iskanju bližnje za končanje vojne, smo bili tako nestrpni, da smo privolili v nesramne koncesije komunistom. Sprejeli smo mirovne pogoje, ki bi oslabil našo lastno vojaško moč v Koreji dočim bi dali istočasno komunistom proste roke, da ojačijo svojo lastno. Pristali smo na pogajanja o bodočnosti Koreje brez časovne omejitve teh pogajanj, dasi smo dobro vedeli, da jih utegnejo komunisti zavleči v nedogled in da bo med tem Koreja končnoveljavno razpolovičena in razdvojena.

Rhee je pravočasno svaril
Vse to smo storili, čeprav je korejski predsednik Syngman Rhee ob času svaril, da bodo Južnokorejci raje v boju poginili, kakor da bi sprejeli take vrste premirje. Toda Amerika je ig-

norirala svarilo.
In tako je prišlo, da smo danes v Koreji v večji zmedji kakor smo bili kdaj prej. Južnokorejci ne drže samo dve tretjini celotne bojne fronte, temveč kontrolirajo tudi vse zaledje in komunikacijske črte. Predsednik Rhee je zagrozil, da bo potegnil južnokorejske čete izpod komande Zdr. narodov, če podpišemo separatno premirje s komunisti, in da se bodo Južnokorejci sami borili naprej.

Lindsey Parrott, poročevalec lista New York Times, je sporočil iz Tokija, da predvidevajo opazovalci položaja na Daljnem vzhodu najbolj komplicirano situacijo moderne vojne, če mi podpišemo s komunisti premirje, ki bi bilo nesprejemljivo za Južno Korejo. Preko noči bi se znašli v sovražni deželi, kjer bi bile vse črte, po katerih dobivamo potrebščine in vojni material, prerezane ali sabotirane.

Dokončno ponižanje
Dalje, če Južnokorejci nadaljujejo z vojno, je toliko kot gotovo, da bi bili poraženi in poginili nazaj, s čemer bi bil razgaljen naš bok, ki bi prišel s tem v nevarnost obkroženja. V tem slučaju bi bili prisiljeni do borbenega umika iz Koreje, pustec za seboj vse vojne potrebščine in orožje ali — če bi komunisti respektirali premirje — bi utegnili mi doživeti dokončno ponižanje, da nas severnokorejske in kitajske komun. čete "pospremiijo" do pristanišč, ko bi poprej uničile južnokorejsko armado.

Dalje je možno, o kateri poroča Marguerite Higgins, poročevalka lista New York Herald Tribune, iz Tokia, da utegne predsednik Rhee izraziti svojo opozicijo do premirja ter vzeti izpod komande Zdr. narodov svoje čete, katerim bi ukazal, da ne smejo kršiti pogojev premirja, sicer pa morajo izvajati pasivni odpor.

Čedalje jasneje prihaja na dan, da so bila priporočila in objektiivi generala MacArthurja edino pravilni in da ne bomo z "apizanjem" komunistov ničesar dosegli.

WASHINGTON. — Predsednik Eisenhower bo poslal svojega mladega podpredsednika Nix- ona v oktobru na potovanje na Daljni vzhod in Južnovzhodno Azijo. Namen potovanja je bo utvaritev dobre volje.

RIM. — Italijanski premier de Gasperi je v torek zvečer nerad pristal na to, da poizkusi sestaviti novo italijansko vlado.

DUNAJ. — Poročila, ki so dospela na Dunaj, naznanjajo o pomanjkanju živil v Madžarski, Romuniji, Bolgariji, Češkoslovaški, Albaniji in Poljski. Milijonom preti pomanjkanje. Nekateri uboži so dejansko že umrli od pomanjkanja in gladi.

LA PAZ, Bolivija. — Milton Eisenhower, brat predsednika Eisenhowerja, je prispel na svojem potovanju po Latinski Ameriki v La Paz.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Četrta obletnica — V soboto ob 6:30 bo v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za pok. Agnes Faletič v spomin 4. obletnice njene smrti.

Seja — Društvo sv. Ane št. 4 SDZ ima nocoj ob 7:30 sejo v navadnih prostorih.

Narodne noše — Slovenske narodne noše, ki se udeležijo proslave "One World Day" v nedeljo popoldne v Jugoslav. kulturnem vrtu, se zbera na Grdinovem vrtu, 1053 E. 62. St. Kdor bi želel kako pojasnilo, naj se obrne na Mr. A. Grdina St. na omenjenem naslovu.

"Soap Box Derby" — Na tem znanem in priljubljenem tekmovalstvu v nedeljo 12. julija bo zastopal The Steel Improvement and Forge Co. Constantine "Gus" Giviskos, dvajsetletni deček z 1849 E. 86. St., učenec Addison Junior High School. Dečko si je zgradil izvestno vozilo, s katerim upa zmagati. Steel Improvement je plačala dečkovo prijavnino za to tekmovalstvo in vabi javnost, da se prireditev v velikem številu udeleži.

Proslava 8. "dneva enega sveta" — V nedeljo 12. julija popoldne ob 2. uri bo v Jugoslavanskem kulturnem vrtu na St. Clair Ave. in East Blvd. prireditev v počastitev 150-letnice Ohio pod pokroviteljstvom Clevelandskih pokl. vrtov, Clev. trgovske zbornice in mesta Clevelanda. Različne narodne skupine bodo nastopile s pevskimi in plesnimi točkami. Vstop prost.

Na obisku — Naš naročnik John Vinkler iz Elmhurst, Ill., ki je na počitnicah v našem mestu (pri Obidu, 4504 St. Clair Ave.), se je oglašil tudi v našem uradu. Prijetno bivanje in dosti zabave!

Na počitnice v Chicago — V soboto zvečer sta odleteli v Chicago, Ill. Mrs. Josephine Jazbec, 7219 Myron Ave. in njena hčerka Jožica, obiskali bosta svoje strice in druge sorodnike. Vrneta se v soboto. Dosti in dobre ga počitka!

NAJNOVEJŠE VESTI

PANMUNJOM, Koreja. — Komunisti so danes sprejeli predlog generala Mark W. Clarka, da se prične s prekinitvami mirovnimi pogajanj dne 29. junija in da se podpiše pogodba premirja BREZ SODELOVANJA JUŽNE KOREJE.

BERLIN. — Tukaj so izbruhnili danes zjutraj novi nemiri. Sovjeti so prišli v mesto z novimi tankovskimi kolonami in z 20.000 možmi policije, da zatro polnične boje.

PESHAWAR, Pakistan. — V okraju tega mesta je podleglo vročini 621 oseb.

SEOUL, Koreja. — Ameriška in južnokorejska pehota je danes strla napad, ki ga je podvzelo 6.000 kitajskih komunistov na zapadni fronti. Boj je trajal 36 ur. Poročilo naznanja, da so bili napadalci "sesekani na kose".

TUNIS, Severna Afrika. — Nek 23 let stari Maltezan, ki ga toži žena za ločitev zakona, je stopil k njej ter se delal, kakor da jo hoče v slovo poljubiti, toda je potegnil revolver ter ji štirikrat prestrelil glavo.

Punt proti komunistični krutosti je bil sprožen v Češkoslovaški

OB VESTEH O VELIKEM PUNTU delavstva v Vzh. Nemčiji proti svojim komunističnim zatiralcem ter ob nevarnem vzburljavanju v Poljski in zdaj še tudi v Romuniji in Bolgariji, ne smemo prezreti dejstva, da je bilo vse to sproženo v Češkoslovaški z razvrednotenjem češke valute, o čemer je naš list poročal.

Komunistični režim na Češkoslovaškem je doslej obsodil na smrt približno 25.000 ljudi, 50.000 na dosmrtno ječo in 250.000 na prisilno delo, kar zgovorno pričča o tem, da na Češkoslovaškem vlada režim terorja.

Če vzamemo iz češkega in slovaškega tiska in radia samo primere enega samega povprečnega meseca — aprila lanskega leta — vidimo, da se Češkoslovaška nahaja pod bolj hudim pritiskom, kakor v najtemnejših dneh nacistične zasedbe. V seznamu v tem mesecu obsojenih

138 oseb, so objavili podrobnosti le v 49 primerih iz sedmih procesov. Med njimi je padlo 7 smrtnih obsodb, 9 dosmrtnih in 33 obsodb na zaporno kazen med 2 in 25 let, skupno 439 let.

Domnevamo, da so vsi omenjeni primeri povezani z nemiri v deželi. Prepričani smo tudi, da te številke, dasi so visoke, še davnno niso izčrpane.

Mnogi procesi jasno dokazujejo odločni odpor proti kolektivizaciji v kmetijstvu. Tako poroča časopisje iz omenjenega meseca, da so obsodili sedem ljudi zaradi "sabotaže, terorizma, protidržavne aktivnosti in poskusa umora". Eden izmed njih je bil obsojen na smrt, dva pa na dolgoletno zaporno kazen. — Med obsojenici sta bila tudi dva kulaka, velika kmetja, ki so jima podpržavili kmetije.

Časopisje od istega meseca poroča, da so obsodili skupino "vaskih bogatašev" in sodelavcev v dolgoletni zapor, ker so "name-

ravali organizirati oborožene skupine."

Toda, kakor so se ruski kulaki borili proti kolektivizaciji ob strašnih ljudskih žrtvah, tako se sedaj borijo proti kolhozom češki in slovaški kmetje.

Verjetno je, da je treba tudi druge primere upornosti pripisati odporu proti kolektivizaciji. Tako so obtožili 15 ljudi, med njimi uradnike, učitelje in trgovce, zaradi posesti orožja in streliva. Obsodili so jih od tri leta do dosmrtno ječe.

Še dve dejstvi sledita iz teh primerov: široko nezaupanje do komunističnega denarja, ki se izraža v želji, nakopiti za vsako ceno predmete od vrednosti, ter resne težave pri preskrbi živil, kar dokazuje proces proti ponarejevalcem osemdesetih nakaznic življenjskih potrebščin.

Praki radio je sporočal, da so štiri ljudi iz tega procesa obsodili na smrt. Obsojeni so "ožkodovali najbolj občutljivo pod-

ročje gospodarstva oskrbovalni sistem."

Ker je komun. režim oropal deželo zdrave valute in hrane, je naravna ljudska želja odbržati nekaj, kar ima nespremenljivo vrednost, toda kazni za odkritja so strašne. Češkoslovaški tiskovni pregled od tistega meseca poroča, da so bratislavskega zlatarja po imenu Frostiga obsodili na smrt, "ker je koplčil zlato, valuto in predmete od vrednosti." Z drugimi besedami: svojega premoženja ni oddal, ker je upal, da bo tako varoval svojo družino pred pomanjkanjem.

Vse to ni nič novega glede na nasilje, ki vlada v deželah za železno zaveso. Važna je le hrabrost, ki jo še kažejo Čehi in Slovaki in zdaj tudi Nemci, Bolgari in drugi kljub strašnim kaznim, ki jih proti njim — u-pamno zamen — izvajajo njihovi komunistični oblastniki, da bi zlomili njihov odpor.

6117 St. Clair Ave. Henderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83 No. 134 Wed., July 8, 1953

Nemčija na pragu nove dobe

V Berlinu so sovjetski tanki morali v krvi zadušiti delavske nemire. Oklicati so morali obsedno stanje in preko sidišče je v vsej Vzhodni Nemčiji izreklo celo vrsto smrtnih obsodb, ki so bile tudi izvršene. Zahodni zavezniki tolmačijo te incidente po svoje in povdarjajo, da je največji pomen teh dogodkov v tem, da se je proti režimu, ki hoče biti predvsem režim delavskih mas, uprlo delavstvo samo in tvegalo spopad, dasi ni moglo biti kos sovjetski vojaški opremitvi. Seveda Sovjeti razlagajo dogodke v tem delu Nemčije spet po svoje. Vendar je pri njih le malo govorjenja o tem, da so bili ameriški agentje tisti, ki so te nemire organizirali. Predsednik vzhodne nemške vlade Grotewohl je v več govorih jasno priznal, da je komunistični režim v Vzhodni Nemčiji zagrešil mnogo napak. Te so lahko bile povod za nemire v preteklih tednih, toda režim se dobro zaveda, kaj mora storiti, da bo ohranil red in se obdržal na oblasti. V Moskvi sami že pripravljajo celo vrsto koncesij in ukrepov, ki naj ne ohranijo samo Vzhodne Nemčije Sovjetom, ampak naj spravijo v sovjetski blok vso zedinjeno Nemčijo. Ako bi se taka Nemčija hotela priključiti sovjetskemu bloku, tedaj bi sovjetska vlada dosegla, da bi morala Poljska vrniti taki Nemčiji Poznanjsko in Pomeranijo. Sovjeti bi pristali na to, da bi vrnili vzhodno Prusijo, Češkoslovaška bi pa morala vrniti sudetske pokrajine. O teh ponudbah iz Moskve se mnogo govori in piše jasno — Nemcem je sedaj dano na razpolago, da izbero in da se odločijo. . .

Ni sedaj prvič, da se morajo Nemci odločiti za tako uporniško gibanje, ki naj tuju pove, da je njegova navzočnost neznosna. Ko je bil v dobi napoleonskih pohodov skozi Nemčijo velik del dežela zaseden, so se po mestih ustanovljali krožki in oboroženi oddelki, ki so pripravljali osvoboditev. Iz teh vrst je tedaj vzkliklo močno nacionalistično gibanje, ki se je združilo okoli Fichteja in njegovih idej, v politiki pa je podtalno borbo proti Napoleonu vodil baron Stein. Uspeh na zunaj tedaj sicer ni bil velik, toda v vsej Evropi so Fichtejevi "Ansprachen an die deutsche Nation — Govori nemškemu narodu" imeli tolikšen odmev, da so postali temelj vsega nacionalističnega gibanja v Srednji Evropi za vse 19. stoletje. Med mladino je tedaj nastopil pedagog in športnik Jahn, ki je v svojih telovadnih org. postavil tip za podobne organizacije, ki so se ohranile še dolgo in postale vzgled za enake organizacije v drugih sosednjih deželah, saj je Tyrš svojo organizacijo pri njem kopiral. Iz teh priprav se je nato razvila moderna Nemčija 19. in 20. stoletja. To Fichtejevo gibanje je v početku uživalo simpatije v vseh tistih predelih Evrope, ki so se hoteli otrestiti absolutizma policijskih režimov, ki so vladali zlasti v Avstriji in Italiji, toda pri tem je v središču Evrope vzrastla velesila, ki je kmalu postala žarišče težav in povod za vsaj dva velika obo-rožena konflikta v Evropi.

Danes ponujajo zedinjeno Nemčijo Nemcem tako z zehoda, kakor tudi z vzhoda. Zahodni zavezniki želijo močno in gospodarsko ter vojaško vplivno Nemčijo, ker rabijo nemškega vojaka. Pri zasliševanju v amerškem senatu je general Gruenther izjavil, da je pomen Nemčije neprecenljiv, ker bo nemška vojska v slučaju spopada takoj na razpolago za boj in bodo tudi rezerve kar takoj pri roki. Sovjeti ponujajo porajajočemu se nacionalizmu v Nemčiji kar največ: obljublja vrniti vse izgubljene pokrajine na vzhodu, ako se nova Nemčija odloči tako, da ne bo postala članica zahodnega obrambnega bloka. Že enkrat se je Molotov sporazumel z nemškimi nacisti, ko je z Ribbentropom podpisal v Moskvi pogodbo, ki je dala Nemcem proste roke za boj proti zahodu. Danes ponuja tisto, kar bi si vsak neonacist le mogel želel, ako se namreč tako Nemčija spet odloči za fronto proti zapadu.

Ako se more kaj sklepati iz dosedanjega razvoja nemškega nacionalizma in njegovega uveljavljanja v Evropi, tedaj je le malo upanja, da bi se tako zahodni kakor tudi vzhodni računi izkazali za pravilne. Nemška politika je sicer znala izrabiti vsa koncesije, ki so se ji od časa do časa ponužale od te ali one strani, a sama je krenila nato po poti popolnoma samostojne in neodvisne utrditve nemštva v Evropi. Nemčija je razmeroma kasno vstopila v zbor evropskih velesil kot dokončno zaokrožena in urejena enota. Vse 19. stoletje je trajal boj za zedinjenje Nemčije in še sredi 20. stoletja so nemški voditelji morali v Srednji Evropi po svoje vleči meje nemškemu rajhu. Francija, Anglija, Španija in Rusija so to delo opravile že v srednjem veku. Velika tragika te naloge je v tem, da mora Nemčija spet kreniti na to delo sedaj, ko je Evropa razklana na dvoje in ko je položaj tistega dela Evrope, ki se je prišteval k isti civilizaciji, v kateri je toliko velikega opravil tudi nemški narod, obupen in po mnenju črnogledov obsojen na najhujše.

Kadar krene nemški nacionalist v boj za svojo afirmacijo, tedaj le redko dela v korist temu na levi ali onemu na desni. Delo za pravo obliko Nemčije v Evropi ni končano in nemški nacionalizem ima toliko idej in zamisli o novi nalogi Nemčije v svetu, da je to orožje lahko hujše in učinko-

vitejše, kakor pa so atomske bombe. Res pa je, da živi Nemčija v zboru drugih narodov in da je dovolj civilizirana, da zna to nalogo tudi opravljati. Toda kam bo krenil ta nacionalizem ki je sedaj prvič vzplamtel iz barikad v vzhodnem Berlinu?

(Svob. Slovenija.)

Rojaki v Argentini se živahno gibljejo

Buenos Aires. — Dne 28. junija t. l. so priredili Slovenci v Argentini svoj drugi socialni dan. Prvi se je vršil lansko leto ob priliki Katoliškega shodu slovenskih izseljencev. Socialni dan naj bi bil po zamisli prirediteljev nekaj takega v malem, kar je za druge narode socialni teden v velikem.

Drugi socialni dan se je vršil v cerkveni dvorani v Ciudadeli pri Buenos Airesu. Začel se je zjutraj ob 8. uri s sv. mašo, ki jo je daroval prof. dr. Ivan Ahčin, ki je tudi predsednik Stalnega odbora za prirejanje socialnih dni. Takoj po sv. maši je prof. dr. Ahčin otvoril zborovanje, pozdravil vse navzoče, zlasti zastopnike vseh slovenskih društev v Argentini, ki so se udeležile zborovanja in pojasnil namen letošnjega socialnega dne, ki je izraženo v geslu: Za našo gospodarsko osamosvojitve. — Takoj nato je bilo izvoljeno predsedstvo zborovanja in sicer je bil izvoljen za predsednika g. Valentin Markež, za podpredsednika g. Janko Arnsšek, za zastopnico žensstva gđ. Katica Kovarčeva, ki jo je zastopala gđ. Vera Kokaljeva, ter dva tajnika gg. Jožef Šeme in Janko Žebre.

G. Markež je zavzel svoje mesto in dal besedo prvemu referentu g. dr. prof. dr. Ahčinu, ki je v odličnem predavanju prikazal našo gospodarsko osamosvojitve kot najbolj nujno gospodarsko in socialno nalogo Slovencev v tujini. — Sledil je obširen referat g. Maksa Jana z naslovom: Kakšne so bile možnosti gospodarske osamosvojitve v domovini. G. Rudolf Smersu pa je v svojem koreferatu prikazal kakšne so danes možnosti gospodarske osamosvojitve med slovenskimi izseljenci v tujini.

Tajnik zborovanja g. Žebre je prečital pozdravna pisma, ki so bila z zborovanja poslana prevz. g. škofu dr. Gregoriju Rožmanu, kardinalu Copello, nadškofu Solariju in predsedniku Slovenskega narodnega odbora g. dr. Mihi Kreku.

Sledil je referat g. Avgusta Horvata: Delo — podlaga našim gospodarskim osamosvojitvam. — Nato pa je g. Češnovar prečital referat zaradi bolezni zadržanega g. Jožeta Mavriča, ki je odlično orisal potrebo in možnost naše gospodarske osamosvojitve. Temu je sledil koreferat g. Božo Finka: Gospodarski položaj in možnosti gospodarske osamosvojitve med našimi izobraženci.

Tajnik g. Šeme je prečital resolucijo, ki jo je pripravil Stalni odbor in ki se glasi: Z namenom, da se olajša in pospeši gospodarski napredek in gospodarska osamosvojitve protikomunističnih Slovencev v Argentini, se osnuje Gospodarski svet, sestavljen iz enakega števila delodajalcev in delojemalcev, čigar naloga bo: proučevanje in reševanje socialnih in gospodarskih vprašanj slovenskih naseljenecv ter dajanje pobud in pomoči pri organiziranju gospodarske pisarne, nabavne in prodajne zruge in zlasti pri ustanovitvi slovenskega denarnega zavoda v Buenos Airesu. — Na socialnem dnevu se izvoli pripravljalni odbor, ki bo izvedel vse potrebno za osnivanje Gospodarskega sveta.

Zborovalci, so z odobravanjem sprejeli resolucijo in takoj nato je bil na predlog g. Rudolfa Smersuja izvoljen pripravljalni odbor iz sledečih oseb: Delodajalci: Arnsšek Janko, Erjavc Lojze, Godec Anton, Krošelj Andrej, Mavrič Jože, Osojnik Maks, Willemart Marjan, Žitnik Rudolf ter delojemalci: Asič Ivan, Češnovar Viktor, Ing. Devetak

Bojan, Jan Maks, Kralj Janez, Malovrh Avgust, Ing. Mozetič Albin in Žebre Janko.

G. Markež je nato zaključil lepo uspešno in — kljub slabemu vremenu — dobro obiskano zborovanje z zahvalo vsem referentom in prav tako vsem, ki so iz vseh strani Velikega Buenos Airesa prihiteli na ta Drugi socialni dan.

Presenečenje!

Cleveland, O. — Z vrnitvijo Jože Grdina, mojega nečaka, sem bil zelo presenečen v nedeljo popoldan, ko me Jože pokliče, naj pridem na njegov dom.

Nič nisem mogel ugani, kaj nekaj mi bosta sporočila, Jože in njegova soproga, zaslišim pa iz stranske sobe močno zvonjenje zvonov z žalostne gore, kjer je

Dota — problem, ki vznemirja Kamerun

Med številnimi problemi, ki se stavijo na pot krščanstvu v njegovem prodiranju med narode Afrike in Azije, so tudi vprašanja socialnega značaja.

Med najbolj perečimi problemi apostolskega vikarijata v Yaude, ki ga upravljajo misijonarji Svetega Duha je — ženitvena dota. Lahko se reče, da v tem delu Afrike vprašanje dote trenutno predstavlja najvažnejši družabni problem. Boj proti dosedanjemu načinu plačevanja dote predstavlja borbo za zaščito naravnega družabnega reda.

Dota je v Kamerunu teoretično vrsta odškodnine, ki jo ženini ali njegov klan (rod) mora plačati klanu, iz katerega izhaja nevesta. Poleg tega pa naj bi ta dota še vedno teoretično predstavljala tudi jamstvo veljavnosti in trdnosti zakonske zveze. Praktično pa je popolnoma drugače. Na področju Yaunde se za "doto" neveste prodajajo kot tržno blago. Spekulacije posameznih klanov zavzemajo izreden obseg. Višina dote je čestokrat določena tako visoko, da je članom revnejših klanov praktično onemogočena ženitev, kar povzroča družabne motnje, neredko pa tudi fizična obračunavanja med klanu.

Misijonar P. Pichon je o tem napisal sledeče vrstice: "Gorje, ki izvirja iz ostudnega načina plačevanja dote, je bilo svetovni javnosti prednešeno že tisočkrat: najprej je revnim zaradi pretirane višine dote zelo otežkočena ženitev, sledi prostitucija, razne bolezni in neplodnost. Tako bi se reklo iz naravnega in družabnega stališča. Iz krščanskega stališča pa obstoji poleg drugega tudi največja nevarnost — možnost uničenja mlade krščanske setve v Kamerunu. Nek misijonar mi je pred kratkim dal naslednje podatke iz svojega misijona: Župnija šteje 4,500 vernikov. Od teh 300 mladeničev živi v konkubinatu ("na koruzi") s 300 dekleti, samo zaradi tega, ker zaradi naraščajoče draginje ne morejo plačati dot. Poleg tem 300 parom javnih grešnikov, sem moral odreči zakramente tudi vsem tistim, ki so teh konkubinatom neposredno sokrivi. Na ta način zdaj že 1,500 vernikov ne prejema več velikonočnega obhajila — zaradi dote! Glavnim, dasi le posrednim krivcem, pa se seveda sploh ne pride do živega

"Misijonarji v Južnem Kamerunu," nadaljuje P. Pichon, je

Jože imel neprimliko, kakor smo brali poprej v A. D.

Sam sebi nisem mogel verjeti Prvič, ker sem samo to vedel, da je Jože imel neprimliko s postavo, ker je zvonjenje prepovedano, drugič, tudi vem, da tistikrat niso naredili plošče, ko so potrkavali in bili poklicani na zavor. Nisem mogel razumeti, kako sedaj slišim ravno tiste, prave zvonove, na katere smo svoje čase tolikokrat udarjali.

Mrs. Grdina obrača plošče in zvonovi ubrano lepo pojo razne kitice, meni se srce topi od veselja, od samega iznenadenja nisem vedel drugega, kot da sem občudoval ta dogodek.

Kakor sem pozneje izvelel iz Jožeta, je bil on dosegel ta korak z neugnanjo zavestjo, ki ne odneha, dokler ne doseže vsega, kar se zavzame doseči. Meni ni šlo v glavo: Najprej ga kaznujejo za državno nepostavno zvonjenje, potem mu pa naredijo še plošče zvonjenja, da jih je prinesel seboj v Ameriko. Kako se je vse to dogodilo, bo že razjasnil Jože sam. Izrekam mu pa iskreno zahvalo, da nam je prinesel tako mile in zaželjene glasove iz domačih lin žalostne gore! Zahvala mu tisočkrat!

Anton Grdina, st.

GORISKE VESTI

Vodopivčev večer v Gorici

V soboto, 27. junija je Katoliško prosvetno društvo priredilo na Placuti krasno uspel Vodopivčev večer. Lahko mirno trdimo, da takega koncerta v Gorici nismo še slišali. Skrbna večernišna priprava in z njo neštete žrtve so bile kronane z najlepšim uspehom. Uvodna beseda predsednikov je bila posvečena velikemu skladatelju Vinku Vodopivcu, ki je združil s svojim velikim in vzvišenim poklicem duhovnika tudi najlepši poklic umetnika. Nikoli ne bomo mogli naštetih vseh del velikega primorskega skladatelja, ker on nikoli ni ohranil kopij svojih del, ustregel pa je vedno rad vsem. Kot uvodno pesem k temu velikemu koncertu je petdesetčlanski zbor pod spretnim vodstvom neumornega in požrtvovalnega dirigenta prof. Mirka Fileja, zapel žalostinko, ki jo je uglasbil dirigent sam, in katero je številno in izbrano občinstvo stoje poslušalo. Sledil je koncert Vodopivčevih del. V prvem delu nam je mešani zbor zapel: Sijaj, sijaj lunica, Ptici, in balado Mejnik, ki je žela obilo odobravanja, radi krasnega in preciznega izvajanja in gotovosti, s katero je bila podana.

V drugem delu je nastopil moški zbor s skladbami: Že sonce za goro gre, Imel sem ptičico, balado Ubežni kralj, Bolečina in Hej, kupil si jaz pipo bom. Tudi ta del je žele obilo odobravanje in tudi tu je bila glavna pozornost vseh posvečena baladi Ubežni kralj. V tretjem delu je spet nastopil mešani zbor in nam zapel: Že cvete roža gartrož, Noč na Adriji in balado Knežev zet. Kljub pozni uri občinstvo kar ni moglo verjeti, da je lepi koncert že končan. Vse pesmi so bile podane brezhibno in z globokim občutkom, tako da ni bilo težko se vživeti v vso tragiko treh balad in lepoto ostalih pesmi. To je bil tak umetniški užitek, kakor ga v Gorici nismo še doživeli. Vso priznanje in zahvalo za to dolgujemo predvsem požrtvovalnemu dirigentu prof. Fileju ki je z svojo izredno sposobnostjo in vstrajnostjo pripeljal svoj zbor do takega viška umetniškega podajanja. Zahvalo dolgujemo tudi vsemu zboru ki je za ta lep uspeh žrtvoval marsikaj, in končno velja naša zahvala še Kat. pros. društvu, ki si je nadele gojiti med našim ljudstvom pravo umetnost, ki je le tista, ki je združena z Bogom.

Odmevi evharističnega kongresa

Zmagoslavje evharističnega kongresa ni ostalo brez odziva tudi v komunističnih časopisih. Z vsem onemoglim srdom so se zagnali proti kardinalu Tisserantu, ki je bil papežev zastopnik na tem kongresu. Vse veličastne priprave, razsvetljave in procesijo samo pripisujejo le prihod krardinata v naše mesto, ne omenjajo pa glavnega namena dvestoletnice goriške nadškofije, in evharističnega Jezusa, ki je bil glavni in poglavitni cilj vsega slavlja. Tudi italijanski tisk se je obregnil v slovenske vernike iz štandrskega in devinskega dekanata, ki so v procesiji peli in molili v svojem jeziku. V zvezi s tem namiguje na osnamljajoče se zverinjak na goriškem gradu, v katerega bodo v prvem primeru poslali slovenske vernike. V vsakem cizru je tako pisanje "Giornale di Trieste" zelo "krščansko in demokratično."

Fani Rojec umrla

V sredo 17. junija, je v Gorici umrla gđ. Fani Rojec, ki je gotovo tudi marsikateremu Slovencu v Ameriki dobro znana. Stanovala je zraven goriške stolnice, ki je bila njen drugi dom. Odlikovala so jo izredna dobrota in radodarnost, požrtvovalnost in vnema za vse dobro, zlasti še za misijone, katerim je posvetila skoro vse delo svojega življenja. Kot izborna vezilja cerkvenih paramentov je izvršila v svojih dolgih letih izredno veliko tudi za misijone. Še sedaj kot 84-letna je dokončala za Baragov misijon izredno veliko cerkvenih oblačil. V času zadnje vojne je postala njena hiša pravo skladišče vsega mogočega blaga, ki so ga iz vse dežele zbirali za nesrečne begunce v Gonarsu in katerega je ona vsak teden osebo nosila v celih zabojih v taborišče. Cele noči je žrtvovala, da je pripravila tem nesrečnejem obleke in živila in tisoč malekosti, ki pa so bile njim neobhodno potrebne. Njen pogreb ni bil nikak žalni sprevod, ampak pravo zmagoslavje. Udeležilo se ga je 8 duhovnikov, skoro vsa Marijina družba, kateri je bila dolgo vrsto let prednica in je sedaj nosila naslov častne prednice. Ohranili jo bomo vsi v najlepšem spominu.

TRŽAŠKE VESTI

Mladinska akademija v Dolini

V nedeljo, 21. junija, je bila v Dolini lepo uspeša domovinska akademija, ki je prodirno pokazala cilj prirediteljev, dati prisotnim čim več otipljivega in neposrednega narodnega bogastva: ljubezen do domovine, do domačih pesmi. Lepe so bile simbolične vaje po jezeru, ki so žele največ uspeha. Prav tako je bil na višini rajalni nastop deklet in zlasti še prizor Domovina — mati. Vse je bilo podano izredno lepo in doživeto, in je pokazalo kako misli nova mladina in kako misli večina vasi, v kateri je bila proslavljena naša skupna domovina.

Otvoritev tržaškega velesejma

V soboto, 27. junija, so slovesno otvorili tržaški velesejm ob prisotnosti 2000 gostov. Med njimi je bil general Winterton prof. Zemljak, ter zastopniki 31 držav, ki so svoje izdelke razstavili na tržaškem velesejmu. Obširna terasa "Palače narodov" je bila premajhna za tako veliko število gostov. Po odprtvenih govorih so si visoki gostje ogledali velesejm. Dalj časa so se zadržali v jugoslovanskem paviljonu, kjer je goste sprejel šef jugoslovanske gospodarske delegacije v Trstu prof. Zemljak. Letošnji velesejm je kljub vsej mahinaciji Padove, ki je hotela na vsak način preprečiti uspeh tržaškega velesejma s tem, da ni hotela zaključiti svojega pravočasno, kar dobro pripravljen. Zlasti sta skrbno pripravljena avstrijski in jugoslovanski paviljon, ki sta še za časa uredila svoje prostore. Občinstvo je že prvi večer v velikem številu navalo na tržaški velesejm, ki je ostal odprt do pozne ure.

Upriporitev "Miklove Zale"

Slovensko narodno gledališče (frontaško) je zaključilo svojo sezono z lepo uspešo ljudsko igro "Miklova Zala." Upriporili so jo na prostem na stadionu "Prvi maj." Igro bodo v teh dneh še večkrat ponovili.

Otroški festival v znamenju iredentizma

Sinoči je bila na tržaškem trgu Unita slavnostna prireditev (Daje na 3. strani.)

Dr. Josip Gruden:

Zgodovina slovenskega naroda

NOVI VEK: I. Luteranstvo in cerkvena reforma med Slovenci

Vendar noče niti meščanov, niti koga drugega obteževati v njih vesti. S temi besedami je nadvojvoda priznal stanovanjsvo svobodo vesti, ne pa svobodo bogoslužja, kar so hoteli imeti. Posledica so bile nove prošnje, zahteve in ugovori. Zastopniki dežel so hoteli imeti zagotovilo, da svoboda, ki jo je nadvojvoda 1. 1572. dovolil, velja enakomerno za štajersko, Koroško in Kranjsko, in sicer brez vsakega prikrajšanja v tistem smislu in besedilu, kakor so jo stanovni zapisali, sicer ne morejo priložiti denarja in novih naklad.

Položaj nadvojvodov je bil zelo težaven. Jasno je bilo, da se bodo odborništvo shod moral brez uspeha raziti, ako ne ustrezne zahteve stanov. Turki so že pritiskali na štajerske meje; bil je skrajni čas, poskrbeti za obrambo dežele. Zato se je Karol odločil za prijenljivost. Dne 9. februarja pokliče protestantske odbornike iz plemstva, trgov in mest k sebi na dvor in jim poda ustmeno izjavo: Svoboda, ki jo je dovolil pred šestimi leti, se hoče zvesto držati. Ureditve verskih zadev po mestih, trgih in na svojih posestvih pridržuje sicer samemu sebi, vendar ne z namenom, kakor da bi hotel pregnati predikante in zatreti šole v Gradcu, Ljubljani, Celovcu in Judenburgu, ali obteževati vest meščanov. Kakor jim doslej zaradi vere ni skrivil lasu, tako jim tudi v bodoče ne bo nič zalega storil; vendar ne bo trpel, da bi v mestih in trgih najemali predikante.

Stanovi naj tudi poskrbe, da se ustavi zasmehovanje in obrekovanje njegove (nadvojvodove) osebe in njegovih verskih sodelavcev, kakršno si mnogokrat dovoljujejo ne le predikanti, ampak tudi drugi luterani, tako da vsakemu takoj pritisnejo kako zbadljivo opazko, ako ga zagledajo na cesti ali kje drugje. S pozivom, naj zapuajo njegovim besedam in naj zdaj posvete vso skrb obrambnim zadevam, je končal nadvojvoda Karol svoj govor.

Deželni zbor je po kratkem posvetovanju odgovoril, da sprejme nadvojvodovo izjavo z zadovoljstvom na znanje in da hoče takoj preiti v obravnavo finančnih in vojaških predlogov. S tem so bile zaključene dolgotrajne obravnave o cerkvenih zadevah. Pismene izjave nadvojvoda Karol ni podal, pač pa so zastopniki njegove besede takoj zapisali in imeli ta zapisnik poslej za postavno podlago svoje veroizpovedi.

Vest o novih verskih pridobitvah v Brucku je vzbudila med protestanti silno radost in zmagoslavje, med katoličani pa strah in žalost. Položaj je bil sedaj tak, da so razen plemstva in njihov podložnikov, tudi štiri mesta (Gradec, Ljubljana, Celovec in Judenburg) imela pravico, osnovati si svojo luteransko cerkev in šolstvo. Druga mesta in trgi niso smeli imeti svojih predikantov, pa meščani tudi niso bili dolžni udeleževati se katoliškega bogoslužja in so lahko drugam hodili k luteranskim pridigam. V resnici spoznamo iz dogodkov naslednjih let, da so se protestanti iz meščanstva izognili nadvojvodovi prepovedi s tem, da so poleg mest in trgov postavili svoje molitnice, se polastili kake bližnje podružnice ali grajske kaple in tam imeli svoje verske shode. Tako so postavili marijanski protestanti svojo molitnico v Bednavi, Celjani v Scharfenau pri Zalcu, Kamničani so hodili v Podgorje, Ločani

v Puštal, Radovljčani v Begunje. Če le reformacijske komisije so jim okoli 1. 1600. te luteranske templje razrušile.

Leto 1578. in svoboda, ki so jih deželni stanovi takrat dobili, označujejo višek v razvoju luteranstva po naših deželah. Že čez par let se je začelo nagibati — v zaton.

Ampak zmaga vseh združenih deželnih stanov za shodu v Brucku je ustvarila tudi tesno vez med luteranskim plemstvom treh dežel: štajerske, Koroške in Kranjske. Sklenili so v verskih vprašanjih vedno vzajemno nastopati. Prvo njihovo delo je bila enotna cerkvena in šolska organizacija.

Izza Trubarjevih časov je bil na Kranjskem v navadi vitemberški cerkveni red. Na zahtevo štajerskih deželnih stanov je 1. 1573. izdelal David Chitraus iz Rostoka novo navodilo za luteranske cerkve, ki se je opiralo v bistvenih stvareh na vitemberški obrednik. Po shodu v Brucku so ga stanoviti ukazali vpeljati v vseh treh deželah.

Na čelu vsem luteranskim občinam je bil "cerkveni svet", ki se je osnoval v Gradcu, Celovcu in Ljubljani. Graški cerkveni svet je imel neko nadzorstvo nad drugima dvema. Koroški in Kranjski niso smeli sprejeti nobenega predikanta, ako ni bil v Gradcu izprašan in potrjen. Prvo mesto med predikanti v deželi je imel "superintendent", kar pomenja isto, kakor grška beseda episkopos (škof). Superintendent je imel nadzorstvo nad predikanti in je skliceval sinodo (cerkveni zbor). Za Trubarjem je imel to službo na Kranjskem Sebastian Krelj, po rodu Vipavac; za njim krištof Spindler iz Goppingena na Vitemberškem in slednjič Felicijan Trubar. Pod Spindlerjem se je vnel znamenit boj za duhovski "koretelj". Cerkevni red je ukazoval to obredno obleko predikantov pri cerkvenih opravilih, toda skrajni luteranci, njim na čelu Ivan Tulščak, niso hoteli o tej "papiški" obleki nič slišati. Ker se Tulščak ni hotel Spindlerjevi zapovedi ukloniti, je bil iz službe odpuščen.

Glavno skrb so deželni stanovi obračali na to, da svoje dežele preskrbe s pridigari. Ker ni mogel vsak plemič na svojem gradu rediti predikanta z družino vred, so stanoviti na račun deželne blagajne najeli "okrožene predikante" (Viertelprediger), ki so zdaj tu, zdaj tam, po gradovih, mestih in podružnicah cerkvah zbirali svoje privrženke okoli sebe. Na Spodnjem štajerskem sta bila dva taka predikanta, eden za okrožje med Muro in Dravo, drugi za celjsko okolico. Polovico plače (100 goldinarjev) sta dobivala od dežele, drugo polovico so jima morali oskrbeti plemiči iz okrožja. Kranjski stanoviti so že 1. 1560. vzdrževali na deželne stroške 24 predikantov. V Ljubljani so delovali: Franc Steiner, Ivan Schweiger iz Kočevja, Gašper Kumberger, Ivan Tulščak, Benedikt Pyroter, Jurij Jurišič, Jurij Dalmatin, in slednjič Felicijan Trubar. Imeli so navadno po 200 goldinarjev plače, le prevajalcu sv. pisma, Jurij Dalmatin, so zaradi izrednih zaslug zvišali plačo na 300 goldinarjev.

(Dalje prihodnjič)

Dr. Branka Vrčona, biv. urednika "Jutra", ki je bil v znanem krvavem božičnem komunističnem procesu obsojen na smrt, a nato pomiloščen, so sedaj komunisti izpustili na svobodo.

Strah pred "nožem" nepotreben

Ljudi operirajo med zimskim spanjem

Strah pred operacijami je zelo težko premagati, čeprav bolnika tolažijo, češ da bo "zaspal" in ko se bo zbudil, bo že vse končano. Bolniki se bojijo tudi narkoze in ne brez razloga. Narkoza nikakor ni za vsakega neškodljiva in brez nevarnosti. Zato se bo pa zdaj marsikdo razveselil novice, da sta pariška zdravnik H. Laborit in P. Huguier uvedla popolnoma novo metodo operacije, po kateri so popolnoma izločene škodljive posledice narkoze, ima pa tudi mnoge druge prednosti in se bo po mnenju strokovnjakov kmalu splošno razširila. Zdravnik sta začela uvajati umetno zimsko spanje pri ljudeh, ki jih je treba operirati.

Doslej se človeku še ni posrečilo, da bi se pogreznil v zimsko spanje, čeprav si to marsikdo pogosto želi, češ da bi prešpal hude čase. Toda zdaj moramo znanstvenikom verjeti, da je zimsko spanje mogoče tudi pri ljudeh. Raziskovalci so dognali, da je zimsko spanje pri živalih v zvezi z delovanjem hormonov, ki jih izločajo žleze s tako imenovanim notranjim izločevanjem.

Ko so vbrizgali ježo med njegovim zimskim spanjem hormon nadobistne žleze, se je telesna temperatura živali naglo dvignila in žival se je zbudila. Po 24 urah hormon ni več deloval in jež je zaspal, ko se je njegova temperatura znižala za 1 stopinjo Celzija. Poskuse so delali tudi z drugimi živalmi in dognali, da bi bilo mogoče s posegom v delovanje žlez z notranjim izločevanjem tudi pri človeku doseči, da bi se mu zlo znižala telesna temperatura in bi zaspal pravo zimsko spanje. Pariška zdravnik sta ugotovila, da je treba pri bolniku, ki ga hočejo operirati, tem več narkotičnih sredstev, čim živalnejša je presnova. Med zimskim spanjem pa se presnova skoraj popolnoma ustavi. Zato je treba tudi mnogo manj narkotičnih sredstev.

Zelo velike prednosti operacije med zimskim spanjem so

med drugim, da telo ne reagira tako močno na draženje, kakršnega pomeni rana, ki nastane med operacijo, in da zaradi tega tkivo mnogo manj krvavi ter se ne poveča krvni tlak.

Raziskovanja pariških zdravnikov so se doslej razvila že tako daleč, da so mogli začeti sodelovati tudi kemiki, ki izdelu-

Drevje so začeli pomlajevati

Z novimi sintetičnimi hormoni pospešujejo rast dreva in zatirajo škodljivce

V Kaliforniji se je zelo razširila uporaba rastlinskih hormonov, ki jih zdaj izdelujejo kemične tovarne že na debelo. Zanimanje čase je zlasti zaslovel rastlinski hormon, ki spada med pospeševalce rasti, med tako imenovane avksine. Uporabljajo ga zelo razredčenega. V raztopini namakajo podtaknjence (grebenice), ki se namočeni radi pridijo pri ljudeh. Raziskovalci so dognali, da je zimsko spanje pri živalih v zvezi z delovanjem hormonov, ki jih izločajo žleze s tako imenovanim notranjim izločevanjem.

Na tisoče mladih dreves iz zavrnjenih vej

Pred leti je drevesničar v Kaliforniji prejel naročilo, naj bi vrtnarjem razposlal okrog 100.000 mladih oljk. Toliko dreves pa ni mogel poslati, zato se je odločil, da bo naročnikom ustregel s podtaknjenci. Uporabil je odrezane veje starih dreves za podtaknjence v obliki tri četrt metra dolgih palic. Palice je treba namakati po en dan v raztopini indolne osetne kisline nakar jih zakopljejo za mesec dni v vlažno žagovino. Med tem časom pa jih namočijo v raztopini vitamina B 1 in drugih rastlinskih vitaminov. Zdjaj so podtaknjenci pripravljeni, da jih posadijo. Že čez nekaj tednov dobijo liste, čez mesec pa zrastejo tudi že veje. Toda ves čas jih zalivajo z vitaminsko raztopino. Tako pridobljena drevesca, oljke, začnejo roditi že v tretjem letu, medtem ko sicer mlado drevo rodi šele, ko je sedem let staro.

Zanimive ugotovitve o vplivu hormonov in vitaminov

Raziskovalec sintetičnih rastlinskih hormonov Warner iz Pasadene v Kaliforniji vodi laboratorij, v katerem izdelujejo in preizkušajo razna sredstva za pospešeno rast rastlin. Doslej so si pridobili velike izkušnje, ki imajo pomen za kmetijstvo in sadjarstvo po vsem svetu. Z rastlinskimi hormoni je mogoče

jejo posebna kemična sredstva, da z njimi zdravnik vpliva na delovanje žlez z notranjim izločevanjem pri bolnikih, ki jih je treba pred operacijo uspavati. Izdelali so sredstvo, ki učinkuje tako, da se telesna temperatura zelo zniža, presnova zaustavi in da stanice potrebujejo manj kisika — človek zaspi umetno zimsko spanje.

Zdravniki napovedujejo, da bodo poslej mogoče operacije, na kakršne poprej sploh ni bilo mogoče misliti.

tudi pri mladih jablanah pospešiti začetek rodnosti za dve leti. Namesto gojitve sejancev iz semen sadijo podtaknjence, da se jablana hitreje razvije in prej rodi. Ugotovili so, da skoraj vsaka odrezana veja, ki ima živo skorjo, požene korenine. Potem jo namakajo v hormonskih raztopinah. Vendar to ni vselej najcenejši način razmnoževanja. Pri južnem sadju, n. pr. oranžah, je bolje gojiti mlada drevesca drugače. Toda novi način je zelo priporočljiv za gojitev dreva in tudi drugih rastlin, ki sicer težko ali pa zelo počasi klijejo iz semen. Pri nekaterih vrstah dreva zdaj uporabljajo za razmnoževanje samo novi način. Med drugim so ugotovili za drevo, iz katerega dobivajo kinin in ki raste v Južni Ameriki, da kot podtaknjence zelo dobro raste, tako da ga bodo poslej mogli gojiti tudi v sadovnjakih, medtem ko je poprej raslo le v divjini.

Novi hormoni za pomlajevanje

Warner je začel uporabljati rastlinske hormone tudi za pomlajevanje starega dreva, ki je slabo rodilo. Tako je vbrizgal hormonsko raztopino v steblo stare breskve, ki je merila v premeru že 20 cm. Breskev je zelo slabo rodila, le po kakšnih deset sadov na leto. Po "injekciji" pa je dala že prvo leto 50 kg sadja, drugo leto skoraj 300 kg in medtem časom je tudi zrasla za celo tretjino prejšnje višine. Tako je že žlica kemikalij imela čudovit učinek. Prav tako so se rastlinski hormoni izkazali učinkoviti pri pomlajevanju gozdnega drevesja. Tako so n. pr. vbrizgali hormone stari jelki, ki je bila slabo razvita, čez tri mesece pa je že začela bohotno rasti. Seveda hormoni ne učinkujejo kot zdravilo, če je drevo že mrtvo, ali ko trpi zaradi izčrpane zemlje. Vendar rastni hormoni pripomorejo, da se korenine bolje razvijajo, tako da drevo črpa hrano z večjega področja.

Vitaminski hormoni so se izkazali tudi kot učinkovito sredstvo za zatiranje rastlinskih škodljivcev, zlasti podlubnikov. Po vbrizgavanju vitaminov in hormonov postane drevo odpornejše, tako da mu škodljivci ne morejo več tolikanj do živga.

Zelo razredčena indolna osetna kislina je primerna tudi za zalivanje dreves, vendar je učinek močnejši, če raztopino vbrizgavamo v steblo.

Pokvarjene ali ožgane bankovce lahko zamenjamo

Pripeti se, da ogenj pokvari papirnat denar privatniku ali pa trgovcu, pogosto pa se bankovci pokvarijo ali raztrgajo na kak drug način. Ta po še ne pomeni, da je tak denar za lastnika izgubljen. Urad zvezne blagajne ozir. zakladniški oddelek ima nameščene ljudi, ki pregledajo pokvarjene in ožgane bankovce ter določijo njihovo vrednost.

Ako je predložen bankovec, ki ga je ostalo vsaj tri petine, dobi lastnik nazaj njegovo polno vrednost, ako pa je pokvarjenega ali ožganega bankovca manj kot tri petine, toda nad dve petini, tedaj se izplača lastniku polovico vrednosti. Če ostane od bankovca le dve petini ali manj, dobi lastnik manj kot polovico vrednosti zanj, to pa samo pod pogojem, da doprinese dokaz, da je bil ostali del bankovca res docela uničen. Tak dokaz mora biti predložen v obliki afidavita lastnika samega in vsebovati mora navedbo vzroka in okoliščin pod katerimi je bil denar pokvarjen. Ako lastnik ne more sam položiti afidavita dokazov, ki bi bili zadoštni, tedaj morejo položiti afidavite v njegov prilog osebe, ki so bile priča vzroku ali so jim znane okoliščine pod katerimi je bil pokvarjen denar.

Kdorkoli ima v lasti kak pokvarjen ali deloma uničen bankovec, naj ga nese na banko, ali pa pošlje na naslov: Currency Redemption Division, United States Treasury Dept., Washington 25, D.C. Ko tozadnevni večaki določijo vrednost poslanega denarja, naslovijo lastniku ček v plačilo za pokvarjene bankovce.

Zgoraj navedeni urad zakladniškega oddelka zamenja bankam nove bankovce za stare izrabljene, delno raztrgane in zamazane bankovce. Četudi so ameriški bankovci tiskani na najtrdnjšem papirju, ki ga morejo danes izdelati naše papirnice, se papirnat denar v dnevnem obtoku ter je vsled tega potrebna stalna obnova bankovcev. Iz tega ozira so banke tudi naprošene, da redno izmenjujejo star in obrabljen papirnat denar za novega. Vsak mesec torej roma iz vsake banke šope "zelencev" različnih vrednosti v zvezni zakladniški oddelek, kjer jih prej omenjeni večaki pregledajo, zabeležijo in nato dajo uničiti, banke pa dobijo v zameno čiste nove dolarje v papirju. Življenska doba ameriškega papirnega dolarja traja okrog devet mesecev.

Vesti iz Slovenije

Jet — letala iz Amerike za Jugoslavijo

Tanjug javlja, da je pred nekaj dnevi prišlo večje število letal na realski pogan iz U. S. A. v Jugoslavijo in da pričakujejo še nadaljne dobave. S temi dobavami se — tako piše Slovenski poročevalec — povečuje obrambna sposobnost jugoslovanskega vojnega letalstva in Jugoslovanske ljudske armade.

Belokrajnski stelniki

naj postanejo zadržni sadovnjaki. Tako so sklenili. Prvi del stelnikov so začeli rigolati med Kanižarico in Kvasico. Doslej s zgrigolali šele 7 ha. Spomladi nameravajo zasaditi prvo drevje.

Madžarski emigranti so zborovali

V Zagrebu so zborovali madžarski politični emigranti. Ugotovili so, da je pobegnilo doslej

2200 ljudi iz Madžarske v Jugoslavijo. 600 jih živi na Hrvaškem. Njihov vodja je neki Oton Somogy.

Nevnetljiva lesna volna

Ameriška kemična industrija je izdelala posebno kemikalijo, ki z njo prepoji lesno volno in jo tako zavarujejo, da se ne more vneti. Nova vrsta kemikalije je razmeroma poceni in delo z njo preprosto, tako da impregnirana lesna volna ni mnogo dražja. Tkanine iz nevnetljive lesne volne so že začeli uporabljati za zastore, prevleke za pohištvo in za draperije. Po dosedanjih izkušnjah se impregnirana lesna volna ne vname tudi po petnajstkratnem pranju.

Moški dobljo delo

Pomivalec

Nočno delo za pomivanje posod v restavrantu.

Sorn's Restaurant
6036 St. Clair Ave.

(x)

TOOL ROOM

LATHE OPERATORS
MACHINE REPAIRMEN

and

MACHINE REBUILDERS

Visoka plača od ure z dodatki za življenske stroške in mnogo delovnih ur. Ta dela so v naši E. 93 in Woodland tovarni in v naši E. 152 St. tovarni. Oglasite se v employment uradu na E. 152 St.

MURRAY OHIO MFG. CO.
1115 E. 152 Street

(136)

Ženske dobijo delo

Delo dobe

Izkušene šivilje na električne stroje. Plastičen film. Pet dni v tednu. Plača od ure in bonus.

Hunt Products, Inc.
1279 W. 3 St.

Dekleta ali ženske

v oddelku za zavijanje ali drugo delo. Vzamemo začetnice.

Menk Bros. Laundry
643 E. 103rd St.

(136)

Hišno delo

Išče se ženska za splošno hišno delo. Mora imeti rada otroke. Dobra plača. Bi ostala 1 ali 2 večera. Kličite FA 1-3702.

(134)

MALI OGLASI

Naprodaj

Dve hiši na enem lotu, vsaka za 1 družino, v dobrem stanju na 927-929 E. 67 St. Lastnik prodaja za \$9000. Kličite EN-1-0796 vsaki čas. —(135)

Hiša naprodaj

Devet let stara, na novo prekrita hiša s 5 sobami in kopalnico, z garažo, v bližini šole, cerkve in prometnih sredstev je naprodaj na 12418 Milligan Ave. Kličite CL 1-7738.

(37)

1953 Moncrief Furnez

100,000 B.T.U. forsiran zračno urejen furnez, vsa avtomatična kontrola. Popolna inštalacija od unijskih mehanikov. \$475 za normalno. YE 2-6209. (138)

Dobri nakupi

V bližini 63. ceste hiša z 6 zelo prostornimi sobami, plinski furnez, vse v najboljšem stanju. \$12,800.

Na E. 92. cesti 1-družinska hiša z 6 sobami, preproge, mreže, vse v dobrem stanju. Se lahko takoj vselite. \$9,500.

V fari Marije Vnebozete na Holmes Ave., hiša z 7 sobami, plinski furnez, mreže, zimska vrata. \$13,200.

Kovač Realty

960 East 185 St.
KE 1-5030

(138)

Išče sobe

Starejša žena želi 1 ali 2 neopremljeni sobi s kuhinjo v bližini cerkve sv. Vida. Kdor ima kaj naj pokliče HE 1-5724.

(136)

LOKOMOTIVA NA ZADNJI VOZNI — The Great Northern Railroad je stroj št. 1246 izročila Woodland Parku v Seattle, Wash., kjer bo na ogled otrokom in odraslim. Velik 100 ton tehtajoči stroj peljejo na njegovo novo "službeno" mesto.

J. S. BAAR

Golobček

da bi se v čem prenalil. Na takih visokih mestih imajo vsakovrstne naprave in čudovite aparate za zvonce. Ponekod moraš prijeti za ročaj in ga potegniti navzdol, drugod navzgor, drugje ga moraš k sebi vleči, ali ga tiščati noter. Včasih moraš krepko stresti, preden se znotraj v linici zaziblje zvonec, drugič samo zadeneš na kakšen neznamen gumb in že znotraj splešeno vrešči zvonec kakor šoja na bukvi in pes divje zalaja.

Potrebno je torej poiskati to takoj pri vratih, da si ne pokvariš prvega vtisa. Spomnil se je na razna znana stanovanja, da ne bi kot tam v slabem razpoloženju nanj tresli jeze: "Človek božji, kaj pa tako zvonite, kot bi gorelo, bodite vendar previdni, saj nam se zvonce pokvarite, saj nismo gluhi in nismo vas pričakovali." Tako in podobno sprejemajo neopreznega gosta. Holoubek se je prestopal, celo pokašljeval je v upanju, da bo s tem opozoril nase. Medtem pa pridno stikal za zvončkom. Pa naj je še tako napenjal oči, ničesar ni na-

šel. Vendar ni zgubil upanja. "Potrkaj," mu je rekel neki notranji glas, "saj veš, da je zapisano: 'Vsakemu, kdor trka, se bo odprlo', in tukaj to drži." Ta glas je sicer zapeljiv, toda duhovnik se še obotavlja in si misli: "Saj nekje pač mora biti zvonec, brez skrbi; kaj, da bi me nahnulil kakor pri generalnem vikarju takrat: 'Kaj ste slepi? Ne vidite zvonca? Zakaj butate na duri?'"

Dobro ve, kako spretno je včasih zvonec nameščen v kakšen okrasu ali arabeski, tako neočito, da ga lahko spregledaš in na prvi pogled niti ne spoznaš. Srce samo pa mu je že kovalo kakor kladivo, strah se ga je lotil, v zadregi se je praskal prav tako, kakor kadar ga je mati še kot otroka poslala v župnišče ali h gospodu učitelju. Na pragu se ga je še vedno polastila tolika tesnoba, da bi najrajši zbežal. "V vsaki sekundi umre petdeset ljudi," se spomni Holoubek na premišljevanje o poslednjih rečeh, ki ga je slišal pri zadnjih duhovnih vajah v semenišču. "Kako bi se moglo zgoditi, da nihče ne bi prišel, da bi skupaj šla noter. Dva bova imela več poguma," je previdno sklenil.

"Slišim biti človeško srce. Čigavo je to srce in kaj želi?" je zadonel prijazen, naravnost očetovski glas prav v trenutku, ko se je Holoubek že okrenil, da se vrne in počaka, da kdo pride, ki bi se mu pridružil. In čudno, ne samo da se ni prestrašil, ko je zaslišal ljubeči glas, marveč je vsa bojazen in vsa tesnoba v trenutku splahnela. Radostno in veselo se je oglašil: "Jaz sem! Jožef Holoubek, trešički župnik." Župnik je bil kot pridigar sicer navajen razločno in jasno govoriti, toda tukaj v teh nebeških pokrajinah je njegov glas naravnost bobnel, kakor bi vpil visokim svodom kake prazne katedrale; odmev je vsako besedo menda desetkrat ponovil in z bučanjem napolnil brezkončne prostore naokrog. Že se je bal, da ga bo kdo nahnulil, čemu razgra in vpije. Boječe se je zvil, zaprl oči in prisluškoval.

Toda nikjer se nič ni zganilo, niti zašustelo, ključ ni zaškripal v ključavnici, kljuka ni zaškripala, vrata v tečajih niso zaškripala, Holoubek pa je vendar vedel, da so se pred njim nastelaj odprla nebeška vrata. Oblila ga je tolika svetloba, da je še bolj stisnil veke, a čutil je, kako ne samo skozi veke, ampak tudi skozi kožo in vso površno telesa prodirajo vanj svetli prameni in ga presevajo in pronicajo skozenj, tako da stoji tu, ne kakor bi bil gol, ampak naravnost prozoren. Tó ga je spet razveselilo in umirilo. "Gotovo v tej čudoviti luči vidi jo tudi moje misli in moje naskrenejše namene in zato jih moje vpitje ne žali. Saj vedo, da nehote, proti svoji volji čestokaj zagrešim," se je mirno tolažil in z zaprtimi očmi videl, kako proti njemu stopa častiljiv starček, tak kakor da je prišla podoba iz trešičkega oltarja.

To je sv. Peter. Vsaka pomota je izključena. Prav zatrdno ga pozna, kakor bi ga poznal vsak veren Čeh, ki je bral pravljice Božene Nemcove ali staročeške "Pogovore sv. Petra s Kristusom". Nobenega apostolov Holoubek ni tako rad imel kakor tega nebeškega ključarja. Često se je skrivoma, v najglobljem kotičku svoje duše celo drznil

primerjati sebe z njim, izgovarjati nestalnost, svojo vročkrvnost, naglo vzkiplost prav s tem, da se je tudi ta svetnik dal nekaterikrat zavesti čustvom. Nekoč je iz ljubezni do gospoda celo človeka ranil... Holoubek bi ga neizmerno rad pozdravil, se mu poklonil, povedal mu, kako je srečen, da ga sme gledati iz obličja v obličje. Boji se pa odpreti usta, predvsem zato, da spet ne bi vpil kakor v gozdu, pa tudi zato, ker prav za prav ni vedel, kako bi tega apostolskega duhovna nagovoril, da ga morda ne bi bil razžalil in razsrdil.

V tej stvari je imel grenke skušnje z mnogimi manjšimi gospodi, nego je sv. Peter. Naj mu reče illustrissime? Ali samo reverendissime? Vaša knežja milost? Ali samo prečastiti gospod? Toda zdajci ga je svetnik sam rešil vseh mučnih zadreg.

"Duhovnik Holoubek," doni zopet njegov očetovski ljubeznivi glas, "v naši uglašeni sredi ni treba govoriti, nebeška svetloba si je v nas in nas tako razsvetljuje, da je za vzajemno izmenjavanje misli nepotrebno rabiti človeški govor. Ne trudi se z zastojnimi skrbmi. Tukaj ne govorimo z besedami, ampak zgolj z mislijo. Kako pa si me klical na zemlji?"

"Sveti Peter, prosim za nas! Tako sem nešteto krat klical v litanijah," je pomislil Holoubek in, brž ko je to pomislil, je že slišal odgovor.

"Da, prav tako. Čemu bi me moral sedaj, ko se gledava iz obličja v obličje, kar nenadoma reči: Vaša svetlost ali Vaša milost? Le še naprej me tikaj in ne boj se dvigniti glave ter odpreti oči, kajti ta svetloba vedno prodira tudi pri zaprtih trepalnicah, vendar ne slepi. Saj boš zagledal luč, ki te bo zadela kakor blisk in pred njo se boš moral vreči naprej na obraz in zatreti svoje umrljive oči."

"Kako? Še ostrejša luč?" se boji Holoubek, pa vendar pokorno odpre oči in dvigne glavo.

"Seveda, zato ker moj Gospod in Učenec, Luč sveta, želi s teboj govoriti, toda se moraš na to pripraviti. Izprašaj znova svojo vest in obudi popolno kesanje; takle ne bi smel stopiti

pred božje obličje."

"Rad, iz srca rad," obljublja Holoubek in vidi, da prav za prav tudi sv. Peter ne govori, temveč le misli in zgolj te misli zvenijo kakor najprijetnejša godba.

"Ti nisi umrl, ampak se vrneš v življene in zato — glej — tvoj angel varuh je prinesel sem s sveta tvoje papirje."

Holoubek v resnici zagleda, kako se njegov angel varuh upogiba pod ogromnim svežnjem pisarniških listin. Sveti Peter zdajci vzame ves kup v roke. Osupli župnik najprej spozna svoj krstni list. Ogl so mu že odpadli, ves je pomečkan, prelezan in počez zlepljen, čudno, da se svetniku v rokah ne razsuje. Moj Bog, ta je že nekaj prestal, misli Holoubek ob pogledu nanj, "od tistega časa, ko ga je oče dobil v župnišču za vpisovanje v plzensko gimnazijo. Postal je temelj te paparna-

te navlake. Slednje leto mu je bilo pridejano kako spričevalo, papirnat izkaz, čeprav o cepljenju proti kozam, ali pa da sem pri maturi padel. Pozneje sem temu kupu dodal še indeks in absolutorij iz bogoslovnih študij, vse je na kupu, jurisdikcija, vse najdeš tu lepo urejeno drugo pri drugem."

Sveti Peter je priterjevalno kimal in odlagal listino za listino. Tedajci je prišel do zvrtka, močno zavezanega z motvozom. "Ne razvezuj tega, lepo prosim," je sklenil roke župnik.

Toda že je šumela zanka, Holoubka pa je zastala sapa, kri mu je silila v glavo, dušilo ga je kakor trenutek prej spodaj v njegovi sobi, samo da zdaj od studa in sramote.

"Kaj je tole?" sliši strogo vprašanje.

"To so — prosim — sami 'nosi'."

"Nosi. Hm! Nosi!" ponavlja sveti Peter, zdajci pa udari na-

ravnost. "In zakaj temu tako pravite?"

"Zato ker se običajno začnejo z latinsko besedo 'nos', ali pa so raznih uradov iz-nosi."

"Hm," se je nasmehnil svetnik in čital polo za polo: "v litanijah ni rekel 'kyrie eleison', ampak je dalje po starem molil 'Gospod usmili se'. Namesto 'panem de coelo', je pel 'kruh iz

nebes'. Pasijon je po češko pel. Delec ljudem sv. Rešnje Telo, je vedno šepetal: 'Glejte, Jag-nje božje...' in ne 'Ecce, Ag-nus Dei...' Češki je krstil in pokopaval. V materinem jeziku je molil pri procesijah na Telovo, ob Vstajenju in križevih dneh. Je to resnica?" je nenadoma dvignil sveti Peter oči od listin.

1878

1953

Naznanilo in Zahvala

Zalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, da je preminul naš ljubljeni soprog, dragi oče, stari oče in tast

Frank Race

Pokojnik je, zadet od kapi, zatisnil svoje oči na dan 8. junija 1953. leta.

Rojen je bil 2. novembra 1878 v vasi Rodik na Primorskem. V Ameriko je prišel leta 1909.

Pogreb se je vršil 10. junija 1953 iz pogrebnega zavoda Jos. Zele in Sinovi v cerkev Marije Vnebovzete na Holmes Ave., kjer je za pokoj duše bila darovana sv. masa zadušnica. Po opravljenih cerkvenih in verskih obredih je njegovo truplo bilo prepeljano na pokopališče Kalvarija in tam položeno k večnemu počitku.

V dolžnost si štejemo, da se s tem prav iskreno zahvalimo č. duhovščini cerkve Marije Vnebovzete za podeljena zadnja tolažila sv. vere, za opravljeno sv. maso in za spremstvo na pokopališče. Naj vse č. gg. duhovnike Bog obilno plača!

Nasha topla zahvala vsem, ki so ob krsto pokojnika položili tako lepe vence cvetja in mu s tem izkazali svoje spoštovanje in zadnjo čast.

Lepo se zahvalimo vsem, ki so darovali za sv. mase, ki se bodo brale za mir in pokoj duše pokojnika.

Iskrena zahvala vsem, ki so pokojnika prišli kropiti in moliti za pokoj njegove duše. Posebno se zahvalimo članom družtev, ki jim je pokojnik pripadal, za lepo slovo od svojega sobrata.

Upravam družtev, ki jim je pokojnik pripadal, pa se še posebej zahvalimo za hitro in točno ureditev zavarovalniških zadev.

Nasho iskreno zahvalo naj sprejmejo pogrebci-člani družtev, ki so nosili krsto.

Nasha topla zahvala vsem, ki so na dan pogreba dali na razpolago svoje avtomobile.

Iskreno se zahvalimo vsem, ki so nam pisмено ali ustmeno izrekli svoje sožalje. Ravno tako se iz srca zahvalimo vsem, ki so nam ob tej, za nas tako težki uri, stali ob strani s svojo pomočjo in naklonjenostjo. Naj jim vsem dobri Bog obilno plača!

Lepo se zahvalimo pogrebni zavodu Jos. Zele in Sinovi za vzorno urejen pogreb in za vsestransko prvovrstno postrežbo.

Ljubljeni soprog, dragi oče, stari oče in tast, počivaj v miru v Tebi tako dragi ameriški zemlji! Bog naj Te nagradi za vso Tvojo ljubezen, ki smo je bili mi vsi deležni v življenju, za vso trud, delo in skrb, ki si jih imel z nami. Z ljubeznijo in hvaležnostjo se Te bomo spominjali v naših mislih in molitvah. Prišel pa bo dan, ko se bomo vsi zopet združili tam gori nad zvezdami!

Zalujoči ostali:

MARIJA roj. METLIKA, soproga
FRANK, FERDINAND, LUDVIK, sinovi
MARY por. CAJHEN, FRANCES por. STROJIN,
ANN por. ECKART, ROSE por. SAYLE, hčere
HERMINE, EVANGELINE, EDITH, snaha
ANDREW, FRANK, AL, ROBERT, zetje
VNUKI, VNUKINJE in PRAVNUKI
OSTALO SRODSTVO

Cleveland, Ohio, 8. julija 1953.

1893

1947

V blag spomin

SESTE OBLETNICE SMRTI NASE PREDRAŽE IN NIKDAR POZABLJENE MATERE

Mary Žužek

ki je zaspala v Gospodu dne 8. julija 1947

Šest let v hladnem grobu, Večni Bog Vam daj plačilo
draga mati, zdaj počivate, za vse, kar za nas storili ste;
zbogom, nam srce ponavlja, sladko spite, se spočite,
in na Vaš grob spomini hite, pa pri Bogu za nas prosite.

Bog daj, da enkrat na desni
se vsi skupaj snidemo;
ko bo konec vseh bridkosti,
da snidemo se nad zvezdami.

Vaši zalujoči otroci:

ANTON in JOSEPH, sinova;
MARY CHAMPA, hči;
ANTHONY in EDWARD, vnuka.
Cleveland, Ohio, 8. julija 1953.

MI DAJEMO IN ZAMENJAMO EAGLE ZNAMKE

THE MAY CO.'S BASEMENT

Posebni nakup! Običajno 2.99 Cotton
Plisse spalne srajce

Lepe vzorčaste
ali enobarvne!

Nič likanja!

Običajne in izredne mere

vsaka

(nekoliko nepravilne),

Poseben nakup! Resnični prihranki za vas, kajti te spalne srajce so le nekoliko nepravilne. Krasne in hladne... Nič likanja... v trenutku suhe... tako mehke... Ljubki vzorci... in enobarvne! Prijetno-hladne srajce, ki se perejo in nosijo prekrasno! Nekatere srajce tudi iz batista. Nenavadna vrednost! Pridite zgodaj za lepšo izbiro!

Pismena ali telefon, naročila žal ne sprejemamo

The May Co.'s Basement Oddelek za perilo

Kadar potrebujete
zavarovalnino
proti ognju, viharju, za avtomobile,
se lahko in zanesljivo obrnete na
obrnute na
L. Petrich — IV 1-1874
19001 KILDEER AVE.

ANGLEŠKO-
SLOVENSKO
BERILO
(DR. KERN)
je zopet v zalogi.
Po pošti stane \$3.25.
tudi
Slovensko-angleški slovar
(Dr. Kotnika)
Po pošti \$5.25
Dobite jih v
potniški pisarni
AUGUST KOLLANDER
6411 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio
U. S. A.

Ali ste prehlajeni?
Pri nas imamo izborno zdravilo
da vam ustavi kašelj in prehlad.
Pridite takoj, ko čutite prehlad.
Mandel Drug
15702 WATERLOO RD.
KE 1-4824

DVA
POGREBNA
ZAVODA
za
zanesljivo
izkušeno
sočulno
pogrebno
postrežbo
po
ceni, ki jo SAMI
izberete
pokličite
A. GRADINA & SONS
FUNERAL DIRECTORS
1234 East 9th St.
Cleveland 1-2000 - 22000